

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної
та інформаційної політики

(у режимі відеоконференції)

12 травня 2021 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго дня, шановні колеги, розпочинаємо засідання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики. Сьогодні 12 травня 2021 року. Порядок денний усім наданий. Є якісь зауваження чи пропозиції до порядку денного?

Будь ласка, Павло Миколайович Сушко.

СУШКО П.М. Я хотів би запитати, в нас важливе таке перше питання – про хід і результати виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів. Чи є міністри сьогодні присутні на комітеті, чи запрошені були?

ПОТУРАЄВ М.Р. Звичайно, що були запрошені, бо я завжди підписую листи-запрошення на міністрів, але міністерство може делегувати перших заступників, заступників, держсекретарів. Це в принципі поширена практика.

СУШКО П.М. А хто від Мінсоцу є?

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте подивимось. Від Міністерства культури та інформаційної політики у нас пан Ростислав Карандеєв, пані Лариса Петасюк, Дякуємо, що приєднались. Від Мінсоцполітики має бути пан Борис Лебедцов.

КОЛБАСА Р.С. Шановні народні депутати, Лебедцов зараз приєднається.

СУШКО П.М. У мене є пропозиція перенести перше питання на інший комітет, коли міністри зможуть бути присутні ми та прийдуть до народних депутатів, які підтримали бюджетну програму, та прозвітують про хід виконання Програми уряду і це буде нормально. Тут навіть 5 хвилин це буде мало послухати, задати питання. Є багато питань до виконання бюджетної програми по Міністерству соціальної політики, мені просто нікому задати ці питання. Дякую.

Тому моя пропозиція перенести, відкласти перше питання.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Згоден з Павлом Сушком. Треба все-таки виявляти з боку міністрів певний рівень поваги до народних обранців.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, підтримує пан Володимир В'ятрович, підтримує пан Гео Лерос. Пані Ірино, що скажете?

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Підтримую теж Павла Сушка.

ФЕДИНА С.Р. Зі свого боку також підтримую абсолютно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Софіє.

Пане Дмитре, що скажете? Дмитро Нальотов.

НАЛЬОТОВ Д.О. Також підтримую пропозицію Павла Сушка. Є запитання по діяльності стосовно галузі туризму до міністерства.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Олександр Рафкатовичу, що скажете?

АБДУЛЛІН О.Р. Підтримую, повністю підтримую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Шановні колеги, пане Ростиславе, зараз я вам слово звичайно надам, але ви бачите, що є одностайність в комітеті.

Будь ласка, пан Ростислав Карандєєв.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Доброго дня, шановні колеги. Дякую за увагу до нашого міністерства і за бажання безпосередньо поспілкуватись з цього, без сумніву, важливого питання з міністром Олександром Владиславовичем Ткаченком. Але хочу всіх проінформувати, що він зараз перебуває на виїзному засіданні Кабінету Міністрів у місті Чернігові, він просто фізично не може взяти участь у відеоконференції у вашому засіданні. Прошу зважити на це як на причину його відсутності сьогодні в комунікаційному просторі засідання комітету.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Ростиславе. Зрозуміло, що якщо виїзне засідання уряду, то це стосується і пані Марини Лазебної.

Колеги, у всіх сьогодні робочий день. Вибачте, що ви його трохи перервали, але сподіваюсь, що ви той час, який планували приділити засіданню нашого комітету, проведете теж з користю.

Колеги, я маю поставити пропозицію Павла Миколайовича Сушка на голосування. Отже, хто за те, щоб відкласти розгляд Звіту про хід і результати виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України у 2020 році до того засідання, коли ми зможемо заслухати особисто міністрів профільних міністерств? Хто за те, щоб підтримати пропозицію Павла Миколайовича Сушка? Будь ласка.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос - за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Бачу всіх. Хто проти, колеги? Проти - немає. Хто утримався? Утримались – немає. Рішення прийнято одногосно. Дякую, колеги, рішення прийнято.

Отже, дякую, колеги, з міністерств. Сподіваюсь, що ми найближчим часом з вами зустрінємось, ви будете очолювані вашими міністрами і буде у нас предметна розмова.

Переходимо до другого питання порядку денного: це проект Постанови про звернення до Кабінету Міністрів України. А, вибачте, ми не проголосували за порядок денний.

Колеги, хто за те, щоб підтримати запропонований порядок денний? Хто за?

РЯБУХА Т.В. Пане голово, можна я ще додам?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, вибачте, будь ласка.

РЯБУХА Т.В. У мене є пропозиція перенести розгляд цього питання, саме проекту Постанови, на наступне засідання комітету, оскільки його реалізація потребує додаткового узгодження із Міністерством фінансів. Тому я пропоную перенести розгляд цього питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Питання другого, так?

РЯБУХА Т.В. Так, питання другого.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, якщо немає інших пропозицій, давайте проголосуємо за порядок денний з виключенням питання першого (перенесення) і питання другого (перенесення також до узгодження з Міністерством фінансів).

Отже, хто за те, щоб підтримати запропонований порядок денний зі змінами? Хто за?

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос - за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Проти? Утримались? Рішення прийнято одноголосно. Дякую, колеги.

Отже, переходимо до третього питання порядку денного – це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення захисту права власності та інших речових прав на нерухоме майно, що належить дітям та підопічним особам, авторства нашого колеги – народного депутата пана Ігоря Фріса. Я не знаю, чи є пан Ігор на зв'язку, але також в курсі справи і може нам доповісти пані Тетяна Рябуха. Пана Ігоря я не бачу, тому, будь ласка, слово пані Тетяні.

РЯБУХА Т.В. Доброго дня, ще раз, шановні колеги! Отже, питання три: про проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення захисту права власності та інших речових прав

на нерухоме майно, що належить дітям та підопічним особам. Коротка суть даного законопроекту. На сьогодні Цивільним та Сімейним кодексами, Законом про охорону дитинства передбачено перелік правочинів, які батьки дитини чи опікуни не мають права укласти без дозволу органу опіки та піклування. До таких правочинів відносяться договори, які підлягають нотаріальному посвідченню, у тому числі договори щодо поділу або обміну житлового будинку, квартири, письмові зобов'язання від імені дитини.

Законопроектом пропонується внести зміни до Цивільного та Сімейного кодексів України, Закону України "Про охорону дитинства", яким уточнити перелік таких правочинів, згоду на які батьки або опікуни мають отримати в органів опіки і піклування. До такого переліку пропонується додати такі правочини: відмова від права власності на об'єкт нерухомого майна, яке належить малолітній дитині; зобов'язуватися від імені або в інтересах малолітньої дитини бути порукою, вкладати від імені або в інтересах малолітньої дитини підопічного договори, на підставі яких набуваються, або змінюються, або припиняються речові права, що підлягають державній реєстрації, в тому числі договори оренди, емфітевзису, суперфіцію, договори про встановлення земельного сервітуту. Укласти від імені або в інтересах малолітньої дитини, підопічного договори щодо належних їм транспортних засобів та інші.

Крім того, законопроектом пропонується внести зміни до Закону України "Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей", якими пропонується передбачити, що держава охороняє і захищає права та інтереси дітей не тільки під час вчинення правочинів щодо житлових приміщень, а й щодо іншого нерухомого майна, об'єкта незавершеного будівництва; до Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень", якими закріпити обов'язок державного реєстратора перевіряти наявність згоди органів опіки та піклування на вчинення правочину щодо об'єкту нерухомого майна для цілей

проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, у результаті якої відбувається набуття, зміна, припинення речових прав на об'єкт нерухомого майна, об'єкт незавершеного будівництва, що належать малолітній чи неповнолітній особі або особі, яка визнана судом недієздатною, чи дієздатність якої обмежена.

Хочу зауважити членам комітету, що до комітету надійшло чимало зауважень і пропозицій щодо цього законопроекту. Вони стосуються як термінології, так і взагалі суті даного законопроекту. Наприклад, Міністерством юстиції висловлена позиція, що норми цього законопроекту в частині уточнення переліку правочинів, згodu на які батьки або опікуни мають отримати в органів опіки та піклування, по своїй суті не змінюють суті існуючих норм, а різного роду уточнення до існуючих норм можуть спричинити пропущення принципу юридичної визначеності.

Але оскільки наш комітет не є головним з опрацювання даного законопроекту, то, пане голово, ми можемо рекомендувати Комітету з питань правової політики прийняти його за основу, але із зауваженнями нашого комітету, про що буде зазначено у нашому висновку. Тому прошу прийняти цей законопроект за основу, а всі зауваження викласти у нашому висновку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Тетяно Василівно.

Колеги, я ще додатково зазначу, що від Міністерства фінансів зауважень законопроект не отримав, Міністерство соціальної політики підтримує законопроект з пропозиціями щодо його доопрацювання в частині узгодження термінології, а Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило 2 зауваження, які, я переконаний, профільний комітет зможе взяти теж до уваги, це не так важко буде їм зробити.

Тому, звичайно, що треба визначатися кожному депутату. Моя особиста думка, що варто підтримати пропозицію Тетяни Рябухи.

Колеги, якщо є якісь додаткові застереження або зауваження до того, що ми зараз послушали, будь ласка. Немає.

Отже, колеги, я тоді ставлю на голосування пропозицію про рекомендацію прийняти за основу з зауваженнями нашого комітету.

Прошу голосувати. Хто за таку пропозицію?

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Хто проти? Хто утримався?

Дякую. Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до четвертого питання порядку денного. Це законопроект про внесення змін до Податкового кодексу України щодо підтримки

вітчизняного книговидання (реєстр. № 5238, авторства народного депутата Мар'яна Заблоцького та інших).

Будь ласка, слово я передаю пані Ларисі Петасюк – заступнику Міністра культури та інформаційної політики.

ПЕТАСЮК Л.В. Доброго дня, шановний пане голову, шановні народні депутати! Законопроект 5238, як і 5239, який є наступним у порядку денному, Міністерством культури підтримується. Водночас є невеличке зауваження щодо нормопроектної техніки, тому що ми хочемо, щоб було визначення щодо підтримки саме видавця. Це суб'єкт господарювання відповідно до Закону про видавничу справу, що здійснює видавничу діяльність ... юридичної особи, основним видом діяльності якої є видавнича діяльність.

На сьогоднішній день у зв'язку з обмеженнями, пов'язаними з карантинном, саме книговидавці найбільш страждають, як і фактично інші галузі, від того, що у них зменшилися доходи.

Що передбачається цим законопроектом? 5238 пропонує ввести податкові преференції і митні, і також звільнити певні види товарів від сплати митних тарифів. Для чого це потрібно? Для того, щоб ... *(не чути)* підприємства, маючи ці пільги, спрямовували кошти саме на переоснащення видавничо-поліграфічної бази, а також на розроблення і запровадження новітніх технологій у виготовленні книжкової продукції і розширення виробництва книжкової продукції.

Хочу зауважити, що безпосередньо преференції податкові узгоджуються з податковою політикою ЄС в частині підтримки видавничої діяльності. Це зокрема передбачено директивою ради 2006 року, а саме від 28 листопада 2006 року про спільну систему податку на додану вартість і про знижену ставку не тільки ПДВ, а й і по податкових преференціях ... *(не чути)*

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, ви чудово знаєте всі, що не тільки в результаті локдауну, але й до того книговидавнича галузь України перебувала в кризі. Я переконаний, що допомогти їй вийти з цієї кризи і повернути можливість за доступними цінами українським громадянам отримувати українську книжку українською мовою можна в першу чергу шляхом надання пільг, які були, до речі, до 2015 року в Україні. Так, законопроекти дійсно потребують певного доопрацювання. І так, я переконаний, що ми з вами найближчим часом маємо дуже предметно, і прошу до цієї роботи долучитися всіх, врешті розглянути питання про жорстку заборону доступу на український ринок книжкової продукції російського виробництва, остаточної її заборони, бо ринок ми маємо захищати не лише через звичайно ворожу політику Російської Федерації, але також і через те, що маємо просто захищати власний ринок від знищення через велике представлення книжок, які в Російській Федерації і субсидуються, і мають пільги, і тому, звичайно, мають великі тиражі, якими роблять експансію на наш ринок. Тому наш ринок точно буде треба захищати не лише цими законами, але також і іншими, які ми маємо, я переконаний, найближчим часом розробити і не пізніше осені прийняти.

Пан Володимир В'ятрович, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Доброго дня, шановні колеги, для мене ця тема дуже близька не тільки як для народного депутата, а й як для автора, який тісно працює з видавцями і книгорозповсюджувачами, і відтак абсолютно розумію потребу підтримки українського книговидання і українського книгорозповсюдження. Але треба розуміти, з якими саме проблемами зараз зустрічаються українські книговидавці і книгорозповсюджувачі, щоб розуміти, чим ми можемо допомогти.

На мою думку, головними причинами на сьогодні є не стільки відсутність якихось податкових пільг, скільки зavelика частина витрат на підготовку видань до друку і замала мережа книгорозповсюдження, пов'язана в першу чергу з невідомо високою орендною платою для книгарень. Через те, що український ринок книги в 20 разів менший за російський, собівартість української книги приблизно в 1,5 разу вище і конкурувати в таких умовах дуже складно. І справді, я тут згоден з Микитою: без якоїсь преференції, без цілеспрямованої державної підтримки така конкуренція для української книги фактично є неможливою, тим паче, що на український ринок заходять російські книги через дочірні російські видавництва, які користуються конкурентними перевагами і продукують по суті тут російськомовну літературу або літературу, яку навіть українською мовою може ширити якийсь російський сенс.

Отже завданням держави, на мою думку, є перш за все підтримка українського книговидання і книгорозповсюдження, і найдієвішими інструментами якого могли бути покриття видатків на підготовку книг до друку, на переклади, а також відшкодування бізнесу орендної плати, що дозволить стрімко збільшувати мережу книгарень і обсяги продажів українських книг, а відповідно зробити українську книгу конкурентнішою. Безумовно, ідеться про підтримку саме книг українською мовою, бо саме мова визначає в даному випадку в першу чергу межу реально між українським і російським книжковим ринком.

Вартість таких заходів для бюджету, на мою думку, була б меншою, ніж вартість пільг, про які ми будемо говорити зараз в контексті цих двох наступних законопроектів. Зате, мені здається, вони були б набагато прицільнішими, цілеспрямованішими і ефективнішими, тому що ці гроші точно пішли би на підтримку українського книговидання і книгорозповсюдження.

Натомість що ми маємо з цими двома проектами 5238 і 5239? Пропонується скасувати ПДВ і податок на прибуток не лише видавництв, а для всієї поліграфії на поліграфічне обладнання. Подивіться висновок Мінфіну, це дуже правильно сказано, що проект призведе до витрат з бюджету майже 900 мільйонів в рік, якщо брати показники 2020 року, це притому, що в бюджеті грошей бракує. І притому треба розуміти, що ці гроші не підуть книгарням, не підуть видавництвам, письменникам, принаймні не всі з них точно, лєвова частка точно не піде, тому що книги становлять лише незначну частину того, що друкується в цілому на друкарському обладнанні, яке пропонують звільнити від податків. Натомість друкується все: від реклами виборчих агіток, упаковки і так далі, і так далі. Тому раджу уважно прочитати висновок Мінфіну, до чого це призведе, ухвала цього закону на практиці.

І ще раз хочу сказати, що лише частинка цієї підтримки може потрапити на підтримку якраз українського книговидання і книгорозповсюдження, лише крихти. Але знову-таки, в Україні ті, хто просто тиражуватиме російську книгу, в тому числі через формальні і неформальні пільги, і так отримують тут ті самі пільги, по суті, що і українські книговидавництва, і таким чином це не буде жодних якихось преференцій для українського книговидання. Тобто ми, по суті, посилимо конкурентні переваги якраз для російських книг в Україні, а це суперечить тим цілям, про які говорив, зокрема, і Микита, відкриваючи це наше обговорення.

Я розумію, що за цим проектом є досить багато депутатів, які його любіють. Але я вважаю, що не можна підтримувати ці проекти, тому що вони, ще раз хочу сказати, не виконують поставлених цілей, про які ми говорили.

Щодо податку на прибуток, то справді, попри складність адміністрування, звільнення видавництв і книгарень від сплати податку на прибуток може бути одним з варіантів дієвої підтримки. Якщо б цей проект

був лише про податок на прибуток і лише для тих, хто справді має стосунок до української книги, такий проект мав би сенс як якийсь проміжний крок. А в цілому і в майбутньому я вважаю, що нам треба (і зокрема членам нашого комітету) сідати напрацьовувати реальну систему державної підтримки як українських видавництв, так і українських книгарень замість створення якихось податкових дірок, які лише поглиблюють проблеми бюджету, але не вирішують проблеми, ще раз хочу сказати, українського книговидання і книгорозповсюдження.

Тому я утримаюсь щодо підтримки цих законопроектів. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Пане Володимире.

ЛЕРОС Г.Б. Пане Микито, можна мені слово?

КРАВЧУК Є.М. І можна я?

ПОТУРАЄВ М.Р. Звичайно. Зараз тоді, Гео Багратовичу, якщо ти не проти, зараз Євгенія Михайлівна Кравчук, потім Гео Багратович Лерос.

ЛЕРОС Г.Б. Абсолютно. Залюбки.

КРАВЧУК Є.М. Дякую. Я підписала також цей законопроект, який наш колега з профільного комітету надав. Тому я прошу, щоб ми його підтримали в першому читанні, і до другого читання я пропоную разом з Мінкультом зробити зустріч видавців і поліграфістів, щоб обговорити це, знаєте, питання з тими людьми, які працюють на ринку. Бо я пам'ятаю нашу одну з перших зустрічей при роботі над стратегією пропагування читання. І насправді видавці говорили про те, що в цей ковідний рік поліграфісти фактично їх кредитували безкоштовно і авансом друкували книжки. Тому це все одно

пов'язані стейкхолдери, і ми маємо вислухати. Звичайно, там треба переглянути цей перелік, на що може надаватися пільга при друці. Але це однозначно, знаєте, одна така екосистема. Це перше.

Друге, що стосується цих проблем, які ми підняли, бо це трошки ширше коло, наприклад, про російську книгу, то я собі дозволю все-таки, знаєте, таку ремарку зробити, що більше навіть нашим книговидавцям загрожує піратська продукція, навіть більше ніж, там, якась російська книга. Чому? Тому що піратська продукція дешевша (ну, зрозуміло чому) вдвічі.

І це нікому очевидно не потрібно, і це ми обговорювали також з міністерством, що питання не тільки в правоохоронних органах, які там не докладають всіх зусиль, чи потрібні якраз додаткові законодавчі зміни. Це перше.

І друге. Якщо говорити про імпорт літератури російською мовою, то нам потрібно ще звернути увагу на підтримку наукової літератури, бо дуже багато книг, які з Росії завозяться, це є наукова література. Ми тоді маємо підтримати переклади, видавництва цієї наукової літератури, щоб наші вищі навчальні заклади могли нею користуватися.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, пане Лерос.

ЛЕРОС Г.Б. Друзі, я згоден з паном В'ятровичем з тим, що будуть зловживання стосовно поліграфії. І цей законопроект, на мою думку, ну, по-перше, це лобістський закон. Є гарні сторони цього закону, а є і погані. Погані – це те, що у нас за 2 роки вибори, і першим бенефіціаром будуть поліграфічні компанії, які будуть друкувати передвиборчу агітлітературу.

Тому я звертаюся до колег утриматися стосовно цього законопроекту, і я теж буду утримуватися. Якщо ці правки внесуть заново, законопроект підготують заново і виправлять ці моменти, я абсолютно підтримаю. Але я

переймаюся стосовно поліграфії, які саме будуть займатися друком передвиборної агітлітератури.

Дякую.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, а якщо головний комітет ще не розглядав, то ми можемо на стадії свого висновку вказати на ці пункти, і при розгляді вони можуть це також врахувати, щоб не було якихось думок, що це може пройти в кінцевому варіанті. Бо я, наприклад, теж підтримую те, що треба "підчистити" оці от, ну, що саме друкують.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я вважаю, що ми можемо, колеги, насправді подати правки. Ми є комітетом, який безпосередньо опікується книговидавництвом, українською книжкою і так далі, і нам нічого не заважає подати правки і покращити цей законопроект.

Хочу перед голосуванням, не буду нікого переконувати, бо є певні підстави, можливо, для хвилювань у пана Володимира і пана Гео, але хочу вам розповісти одну історію. У 2000 році переконували тоді владу найвищу в Україні, що треба надати великий пакет пільг для книговидавництва, бо в Росії вони вже його мали. І кожного року, це було на моїх очах, Міністерство фінансів саме от таким чином і заперечувало: ні, це будуть втрати, це буде оптимізація, ніяких пільг ані на обладнання, ані на друк – і це було у 2000 році, у 2001 році, в 2002 році, в 2003 році. І там, я вже не пам'ятаю, або вже насамкінець каденції Президента Кучми, або тільки на початку каденції Ющенка нарешті галузь отримала хоч якісь пільги. На той час книговидавнича галузь в Росії була вже потужним багатомільярдним бізнесом.

Тому я точно не буду погоджуватись з усім тим, що я не вперше, це 20 років пройшло, 21 рік пройшов, а я те саме читаю в документах від Мінфіну. Те саме, що читав 21 рік тому. Тому я з цим не погоджуюсь категорично. Я

підтримую точку зору пані Кравчук, що це єдина екосистема. Я не бачу там ніяких "лазівок" для якихось там "оптимізацій", преференцій і тому подібного. Якби була можливість, моя особиста позиція в тому, щоб взагалі звільнити всю цю галузь від податків, вона майже нічого в бюджет не дає, а галузь як така помирає. І залишимося без української книжки, а обличчя до обличчя з контрафактом російським, який тут буде друкуватися на підпільних якихось друкарнях, з "контрабасом" з Росії і з експортом з Росії. Ось з чим залишимося. Але я, знову-таки, не наполягаю, наполягати на цьому я не буду. Нехай кожен визначається сам. Я вважаю, що це ще замало для підтримки української галузі всієї як дійсно цілісної галузі.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дозвольте слово, колеги.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, пані Ірино. Одну хвилиночку. Тому звичайно, що я підтримую і дуже розраховую, пане Володимире, що ми всі разом як комітет, незважаючи хто з якої фракції, бо нам треба дійсно робити жорсткі кроки стосовно контрафакту, стосовно контрабанди, стосовно експорту. Просто я вважаю, що і це замало. І те, що ми зробимо, дай Боже, ну от можливо цього вистачить, і то я не переконаний.

Пані Ірино, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Шановні колеги! Я повністю підтримую і пана Потураєва, і Євгенію Кравчук у тому, що це широка комплексна проблема. Дивіться, пан В'ятрович говорив, що він знає цю проблему глибоко, тому що він співпрацює з видавцями. Я знаю цю проблему з іншого боку, тому що я комунікую тісно зі студентами, зі школярами, з батьками, які, з іншого боку, є споживачами. І я можу зараз, за часи от вже от уже в такій динаміці, в еволюції вам констатувати повністю і відповідально про те, що проблема з українською книгою - науковою, підручниками, художньою, вона є

колосальною. За часи свого читацького досвіду і викладацької роботи я бачу, як зменшилося споживання книги реально. І якщо раніше молоді батьки могли купити в місяць одну-дві книги, то зараз вони купують її в кращому випадку одну в півроку. Студенти якщо раніше купували щотижня книги, то тепер вони купують, знову ж таки, одну в семестр, а то й рідше.

Тому, шановні колеги, виходячи з того, що це комплексна проблема, тому треба комплексні заходи. І даний законопроект, він уможливить вирішити частково один фрагмент проблеми. А ми як комітет повинні подбати, щоб ці проблеми вирішувались комплексно. І безперечно, ані Міністерство фінансів, ані міністерство економіки, вони не зацікавлені у тому, щоб українська книжка була в гуманітарному просторі України.

Тому я підтримую цей законопроект, а сподіваюся, що ми далі попрацюємо, подамо правки, і до другого читання ми зможемо його зробити такими, щоб він був корисним для суспільства.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Ірино. Колеги, одну хвилиночку!

У нас на зв'язку Президент Української асоціації видавців і книгорозповсюджувачів, дуже відома та шанована людина, пан Олександр Афонін.

Будь ласка, пане Олександрє, вам слово.

АФОНІН О.В. Доброго дня, пане голово! Доброго дня, шановні члени комітету! Я ходяча історія української видавничої справи, я 26 років очолюю Українську асоціацію видавців. І всі законопроекти, про які згадував пан Потураєв, проходили через мене, від мене і через мої руки. І я хочу сказати, що за всю історію незалежної України лише дві особи, які категорично робили все і наполягали, і писали, і зверталися до Президента для того, щоб українській книзі не давати жодних пільг. Я називаю ці прізвища, вони

прописані в моїй книзі "Українська книга в контексті світового книговидання" – це пан Азаров і пан Янукович.

І сьогодні ситуація просто катастрофічна. Я розумію Міністерство фінансів, я розумію Міністерство економіки – вони рахують гроші сьогодні, але ніхто з них не рахує ті шалені втрати, які вже понесла Україна в інтелектуальному капіталі, в кадровому ресурсі, в моралі, в культурі.

Ще в 90-х роках ми писали і зверталися до уряду, до Президента, до Верховної Ради і говорили, що Україна понесе страшні втрати моральні, людські, культурні, духовні, інтелектуальні, наукові – і, власне, все це відбулося за ці роки. Ми більше економимо на сірниках, ніж втрачаємо. Вірніше, ми втрачаємо, ніж економимо на сірниках.

Що стосується поліграфії. Продивіться, будь ласка, коди. Там коди на обладнання, яке потрібне для друку книжок. Видавці і поліграфісти зібралися і узгоджували це, щоб там не з'явилася флексографія, щоб не з'явилося обгорточне обладнання і так далі. Можна перевірити ці коди і подивитися. І я згоден з пані Євгенією, це екосистема, не можна годувати голову, чи доїти не годуючи, не можна рвати ланцюг. Сьогодні, на жаль, точкова допомога у вигляді 50 мільйонів закупівлі книжок для бібліотек чи навіть інституційної допомоги, коли книгарні не працюють, і книга стає баластом на складах видавців, вони не вирішують. На жаль, сьогодні пільга з податку на прибуток – це єдиний варіант, який допоможе підтримати галузь у цілому, бо видавці платять податок на прибуток не після отримання виторгу, а після першої події – відвантаженої продукції. Не суть важливо, продані книжки чи не продані.

Ми дивимося на цифри друку книжок. На сьогоднішній день іде відставання на 25 відсотків за назвами і на 50 відсотків за накладами від минулорічного провального року. І ця тенденція буде продовжуватися. Ми не знаємо, яка буде хвиля - четверта, п'ята, шоста. На відміну від європейських

країн в Україні книгарні зачинені, у Німеччині, у Франції, в Англії вони працюють.

І сьогодні потрібна підтримка, потрібна галузі. А галузь – це не видавці одні чи одна торгівля, чи одна поліграфія – це комплекс, це ланцюг.

Тому я звертаюся, хоча важко сказати, я сподівався, що в цьому колі, в складі цього комітету, не треба буде когось переконувати у важливості книги, в її, я би сказав, "скелетній" сутності, бо на неї нанизується все: і наука, і культура, і духовність, і мораль, і економіка. Тому я дуже прошу, звертаюся від імені української асоціації, від імені поліграфістів, які, на жаль, не мають своєї асоціації, від книжкової торгівлі, вибачте, я дуже хвилююся, я дуже хвилююся, бо я реально уявляю, що сьогодні є у видавничій галузі.

Якщо ця тенденція продовжиться, то ми втратимо не книжкову галузь, ми втратимо майбутнє України. Нам ні по чому буде ні вчити, ні напрацьовувати інженерію, ні напрацьовувати кадри. Ми просто будемо казати, що ми зекономили 170 мільйонів гривень, саме таку суму в 2019 році перерахували видавці, книжкова торгівля за ті гроші, які вони опрацювали впродовж року. Це страшна сума для бюджету. Мабуть, велика, але не критична, ми втратимо значно більше.

Дякую. Якщо є в когось запитання, я готовий відповісти на будь-які.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Олександрє.

Колеги, всі висловились, я вважаю. Давайте коротенько, колеги, пан Володимир В'ятрович і пані Євгенія Кравчук потім.

Панє Володимирє, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Знаєте, мене важко запідозрити в тому, що я підтримую політику Мінфіну чи Мінекономіки по економії коштів на культуру, тому що кожного разу, коли ми голосували за бюджет чи за зміни до бюджету, я, навпаки, закликав до того, що не можна економити на

культури, очевидно, що не можна економити на українській книзі. Треба зрозуміти, що законопроекти, які ми зараз обговорюємо, їх не можна якимись поправками поправити, вони по філософії інші, це законопроекти про підтримку не книговидання, а поліграфії по суті, це законопроекти тим паче не про підтримку українського книговидання, тому що ці кошти можуть бути направлені зокрема і на підтримку російської книжки в Україні. Тому я вважаю, що нам треба прицільніше попрацювати на підтримку якраз українського книговидання і українського книгорозповсюдження і саме туди спрямувати кошти.

Ще раз хочу сказати, ці законопроекти, попри те, що коштуватимуть ці закони, якщо вони стануть законами, коштуватимуть Україні великих коштів, більшість з яких піде мимо книговидавців і книгорозповсюджувачів. Оце треба зрозуміти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Володимире.

Я з вами не погоджуюсь, бо я вважаю, що пан Афонін надав вичерпну аргументацію на користь цього законопроекту, а пану Афоніну я довіряю як людині, яка з самого початку дбала про ще тільки новонароджену галузь.

Будь ласка, Євгеніє Михайлівно.

КРАВЧУК Є.М. Я дуже коротко.

Теж на підтримку того, що сказав пан Афонін, бо ми всі прекрасно розуміємо, що видавництва не друкують у себе на принтерах ці книжки, а звертаються до поліграфістів, які це роблять. І чому ще важлива сама ціль оновити техніку для поліграфістів? Бо вони працюють на доволі старому обладнанні і книжки, які вони випускають, виходять більш коштовними. Відповідно на новому обладнанні ціна, взагалі собівартість друку продукції буде меншою, і це якраз те, про що говорила пані Констанкевич, про те, що книги дорогі і ми маємо знайти можливість зменшити їхню вартість

принаймні з точки зору собівартості друку в тому числі. А те, що там якийсь друк чогось треба виключити, то от є коди, давайте ще там проведемо цю зустріч і до другого читання внесемо відповідні правки, щоб не було якихось маніпуляцій політичних в першу чергу, але підтримуємо саму галузь як спільноту, а не якісь, знаєте, в хребті є багато хребців, от ми там один якийсь підтримуємо, а інші, перепошую, пропадуть, то буде грижа.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Лариса Петасюк, будь ласка, дуже коротенько.

ПЕТАСЮК Л.В. Я б хотіла додати пару слів по звільненню від ПДВ і податку на прибуток. Дивіться, з метою підтримки вітчизняних промислових підприємств уже аналогічні норми діяли і якщо дивитись на позицію Мінекономіки, вони звернули увагу лише на те, що законопроект поданий з недотриманням статті 27 Бюджетного кодексу, тобто не за 1,5 року до конкретного введення його в дію, але в цілому вони навели приклад, що є пункт 65 підрозділу другого розділу 20 кодексу і з 2018 року саме на тимчасовій основі запроваджений механізм розстрочення плати ПДВ на термін менше ніж 24 місяці. І от навіть при розстрочці, а не введенні додаткових преференцій з 2016 року фінансові результати показали, що збільшився конкретно дохід саме видавців і вони з мінус 8,4 відсотка у 2015 році отримали 4,7 відсотка у 2019 році.

Звісно, з 2020 року почався спад. Наша задача зробити так, щоб вони далі не погіршували просто результати своєї діяльності, а, навпаки, їх покращували і стабілізували. І якщо говорити про прибуток, така ж сама аналогічна норма передбачена була пунктом 18 підрозділу четвертого розділу 20 Перехідних положень Податкового кодексу. Якщо звернути на це увагу, то саме дія цих норм позитивно відображена в цифрах і отримання конкретних доходів саме видавцями, як це передбачено Законом про

видавничу діяльність, і ці два законопроекти якраз спрямовані. Я просто хотіла би, щоб при прийнятті рішення звернути на це увагу.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Ларисо. Це була дуже слухна і корисна інформація.

Отже, колеги, давайте визначатись. Я ставлю на голосування пропозицію про підтримання цього законопроекту за основу. Хто за?

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

КРАВЧУК Є.М. Там два законопроекти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми маємо один за одним голосувати. Дякую, Олександрє Рафкатовичу. Я почув.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Хто проти? Хто утримався?

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович утримався.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос утримався.

ФЕДИНА С.Р. Федина утрималась.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Отже, троє утримались. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Я ще раз закликаю до того, щоб ми разом з Асоціацією книговидавців і книгорозповсюджувачів напрацювали ті поправки, які ми можемо подати між першим і другим читанням. Я переконаний, що якщо там є якісь перестороги, то ми можемо їх поправками виправити.

Наступний законопроект у цьому ж пакеті. Колеги, я не хотів би витратити багато часу, це законопроект про внесення змін до Митного кодексу України щодо підтримки вітчизняного книговидання (№ 5239), авторства народного депутата Мар'яна Заблоцького та інших.

Ми приділили вже багато часу на обговорення, це єдиний пакет. Так що я ставлю на голосування пропозицію про підтримку цього законопроекту за основу. Хто за?

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Олександрє.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Ірино.

Хто проти? Хто утримався?

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович - утримався.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос - утримався.

ФЕДИНА С.Р. Федина - утрималась.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. 3 утримались. Більшість – за. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Наступне питання порядку денного. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку розроблення, прийняття та впровадження авіаційних правил України (№ 3683).

Наскільки я бачу з документів, профільний комітет прийняв наші зауваження. Пане Володимире, ви дивились, ви згодні, що все, що ми пропонували, враховано?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Думаю, що можна підтримати проект висновку комітету, тобто за основу з вилученням там однієї фрази: "Можуть сприйматись мовою оригіналу". Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Саме це і написано в нашому рішенні. Дякую, пане Володимире. Це було важливо, щоб ми тут були єдині, щоб ми всі бачили одне і те саме, щоб точно ніяка там "блоха" не проскочила.

Отже, колеги, хто за те, щоб підтримати законопроект 3683 за основу з пропозиціями нашого комітету. Хто за?

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Всіх побачив, всіх почув.

Хто проти? Утримались? Таких немає. Рішення прийнято одногосно. Дякую, колеги.

Наступне питання порядку денного. Це законопроект про дерадянізацію законодавства України (№ 4284) авторства Першого віце-спікера парламенту Руслана Олексійовича Стефанчука і інших народних депутатів. Це давня ідея Руслана Олексійовича. Я радий, що ми до неї дістались нарешті.

У кого будуть якісь, можливо, зауваження до пропозицій пана Стефанчука і його співавторів? Будь ласка.

Пане Володимире, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В принципі, знаєте, мені як одному з "декомунізаторів" і "десовєтізаторів" якимось може мав би сподобатись цей законопроект, вже починаючи з назви, і саме в цьому законопроекті мені назва найбільше подобається, але якщо вдивитися в зміст, у мене, на жаль, є досить багато зауважень.

Отже, перший розділ – це зміни до кодексу законів про працю і Житлового кодексу. Абсолютно нормальні, нарешті українське законодавство, сподіваюсь, позбудеться там "совєтського" пафосу, який є досі присутній в тілі українського законодавства. Я би абсолютно підтримав цей законопроект, якби він на цьому обмежився, але другий розділ, на мою думку, створює справжній правовий хаос і по суті знищує цілісне правове поле України. Він передбачає "взяти до відома", тобто дуже дивне формулювання, це ж не протокол якихось зборів, а норма закону -"взяти до відома". Цитую: "На території України відповідно до пункту першого розділу 15 Конституції України не застосовуються акти органів державної влади і управління Союзу РСР і Української РСР, окрім їх положень, що не суперечать Конституції України і Закону України "Про правонаступництво" та стосуються..." і далі короткий перелік винятків: суверенітет України, адміністративно-територіальний устрій, державні нагороди".

Отже, суть моїх зауважень. По-перше, з такого формулювання взагалі незрозуміло, що діє, а що ні, хто і як має вираховувати, в якій частині і які з цих багатьох сотень актів діють. Це формулювання, на мою думку, створює штучний хаос в усьому правовому полі держави. Це найнебезпечніше.

По-друге, треба розуміти, що Конституція передбачає прямо протилежне: усі не скасовані акти законодавства діють у тій частині, що не суперечать Конституції України. Що означає "взяти до відома"? Як можна взагалі "взяти до відома", що вони не діють? Тобто дуже дивне формулювання і дуже небезпечне.

По-третє. В такий дивний спосіб - "взяти до відома" - скасовується сотні актів, які можуть регулювати важливі правовідносини. Натомість нове регулювання відповідних питань не встановлюється. І це стосується в тому числі питань міжнародної політики, коли скопом визнаються не чинними міжнародні угоди СРСР, деякі з яких мають важливе значення для сучасної України.

По-четверте, у цих переліках перелічені як уже скасовані чи давно не чинні акти, починаючи з Конституції УРСР 1919 року, так і ще чинні акти. Я думаю, що нормальний шлях дерадянзації і десовєтизації зовсім інший. Парламент, уряд, інші уповноважені органи ухвалюють рішення про скасування, визнання нечинними тощо конкретних актів радянського законодавства, окремо чи пакетами, у разі потреби ухвалюючи одночасно норми українського законодавства у відповідній сфері. Саме такий шлях дерадянзації ми почали і ми маємо його продовжити і я саме такий шлях дерадянзації готовий буду підтримати. Натомість даний законопроект підтримувати не готовий.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Ну тут я хочу що зазначити? Я буду підтримувати запропонований законопроект, але хочу сказати, що я до певної

міри і навіть багато в чому солідарний з паном Володимиром. Просто я знаю, з якими труднощами стикнулася робоча група на чолі з паном Стефанчуком, бо насправді на початку ідеї, які врешті знайшли таке викладення, вони були значно більш радикальними і експерти, фахівці, в тому числі з центрального Апарату Верховної Ради, висловлювали зауваження дуже схожі з тими, що зараз сказав пан Володимир, про те, що там створюються ризики.

І насправді те, що зараз ми з вами розглядаємо, це доволі великий компроміс, на який пішли автори законопроекту. Тому я, в принципі, покладаюся на фахову думку пана Руслана Стефанчука, який є одним з визнаних конституціоналістів України і доктором права, відомим фахівцем. Тобто коли вони кажуть, що вони ризики, які були на початку, мінімізували, то я не бачу підстав вважати, що ця робота не була зроблена якісно.

Я вважаю, що цей законопроект буде ще одним кроком дійсно на магістральному шляху дерадянзації і декомунізації українського правового простору і взагалі України як держави. Ну думаю, що частину пересторог, які виловив зараз пан Володимир, можна виправити між першим і другим читанням, надавши відповідно і від нас правки, які можуть бути внесені, на наш погляд, і варто, щоб їх внесли. Тому, знову-таки, частково поділяючи хвилювання пана В'ятровича, все ж таки я особисто буду підтримувати цей законопроект. Хоча не наполягаю. Виклав просто вам коротку історію цього питання, наскільки воно було складним, бо планувалося, що ми це зробимо навіть у 2019 році, але, бачите, ми дійшли до цього тільки в 2021-у саме через те, що були дуже складні дискусії і дуже багато ризиків автори законопроекту мінімізували, і я вважаю, що зробили свою роботу непогано. Але, тим не менш, колеги, визначайтеся, будь ласка, кожен на власний розсуд.

Я ставлю на голосування пропозицію підтримати законопроект за основу. Хто за те, щоб підтримати його за основу?

Абдуллін – за.

Констанкевич – за.

Добре. Всіх побачив.

Хто проти? Немає.

Хто утримався?

В'ятрович – утримався.

Лерос – утримався.

Федина – утрималася.

ПОТУРАЄВ М.Р. Рішення прийнято.

Колеги, ми з вами вичерпали порядок денний. Якщо у когось є якісь інформації...

Будь ласка, пані Богуцька в "Різному".

БОГУЦЬКА Є.П. Зараз були у нас деякі дні, у які ми могли займатися не тільки, скажімо, тут якимось питаннями комітетськими, а ще й вивчати нашу культуру поза межами Верховної Ради, то я мандрувала замками "Золотої підкови" Львівщини. І дуже приємно була вражена, коли побачила біля монастиря капуцинів в Олеську великий банер, на якому було написано "Велика реставрація під патронатом Президента України". І охоронці, які були поряд, вони сказали, що дах вже відремонтований. Так, дійсно, дах "свіженький", і це дуже приємно, що нарешті почалася така велика кампанія по відновленню нашої історичної спадщини, яку ми можемо побачити.

Ми сьогодні казали багато про книжки, які мають видаватися для того, щоб наші читачі, наші діти, студенти могли навчатися і вивчати нашу історію, культуру і по тих самих книжках, які будуть видаватися в наших українських видавництвах. Але що вони можуть вивчати, якщо вони не зможуть побачити нашу історію, яка руйнується? Це вже стосується не саме цього монастиря, а далі Підгорецького замку, який, я вважаю, є нашим українським Версалем. Замок, який пережив дуже багато епох, змін

власників, змін імперій, змін юрисдикцій, війн, був багато разів частково зруйнований, потім відновлювався.

І за радянські часи, це, до речі, не тільки в Підгорецькому замку, а практично усі замки в радянські часи переобладнувались під будь-що: під ПТУ, під якийсь навчальні заклади чи, там, майстерні якісь. І от Підгорецький замок був переобладнаний під санаторій для туберкульозників, поки він не згорів. Тобто, переживши стільки і попавши у наші радянські часи, він тихенько руйнується і надалі.

Тобто зараз за якісь кошти якісь люди, які просто таки, скажімо, дуже-дуже переймаються цим питанням, збирають кошти на те, щоб хоча б щось, (хоча б щось!) можна було втримати якимось, щоб він взагалі не зруйнувався. Але мені здається, що нам, нашому комітету, може, разом з міністерством треба поїхати по таких замках, для того щоб всі відчули те, що я відчувала, коли я була поряд. Знаєте, серце заливається кров'ю, що наша історія, наша культура руйнується на наших очах.

Добре, дуже добре, що програма Президента почала це робити. Але мені здається, що треба докладати більше зусиль до того, щоб зберегти для нащадків те, що ми маємо зберегти. Більше того, на мій погляд, ці всі замки можуть приносити дуже непогані кошти у нашу скарбницю, тому що саме там можна проводити великі фестивалі, от саме в тому Підгорецькому замку. Там велика дуже територія, для того щоб симфонічні якісь фестивалі проводити, симфонічної музики чи оперного співу. Це така неймовірна краса, що, мені здається, туди можна було б і звичайні міжнародні тури туристичні прокладати, щоб люди приїжджали, тому що ті, хто опікується зараз там замком, вони кажуть, що коли іноземці приїжджають, вони у захваті від цієї краси неймовірної, французької краси. І друге, вони "в захваті" в інший бік від того, як це зруйновано і як це руйнується надалі і нікого не цікавить, що відбувається. І інший замок, в який ми заходили, це Золочівський, теж був, але він в доброму стані, там ним опікуються. А в Старому Селі,

Старосельський, я не знаю, до речі, як він називається зараз, вже там з минулого року одна стіна впала. У Старому Селі дуже красивий, там залишилися тільки стіни, але внутрішньо територій настільки багато, що там проводити можна фестиваль за фестивалем, не вилазячи звідти, і це буде приносити дуже великі кошти. Розумієте? Ми не просто можемо нащадкам залишити, ми можемо це зробити територією прибутку, якщо вкласти туди кошти для того, щоб це відновити.

Я не знаю, як достукатись взагалі до наших, я розумію, що міністерство робить це, але треба, мені здається, робити більше. Якщо ми поїдемо, побачимо, ми зможемо якось щось таке придумати може, я не знаю, що, щоб якось пришвидшити цей процес, тому що в нас каденції залишилось мало, хто буде за нами, я не знаю. Мені здається, що якщо ми це не зробимо, я не знаю, чи будуть робити після нас це і чи залишиться взагалі це нашим нащадкам, а дуже хочеться, щоб залишилось.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я тоді попрошу, щоб ми зафіксували, колеги з секретаріату, значить, щоб ми окремо на одному з найближчих засідань комітету послухали міністерство щодо наявності такої карти таких об'єктів, щоб ми зрозуміли, чи там все є на карті. І дійсно, можливо, розробити такий план поїздок, можливо, не всім комітетом, щоб не було як ромський табір, а розбитись на групи і дійсно такі поїздки інспекційні зробити по всіх об'єктах, як по тих, які включені...

БОГУЦЬКА Є.П. Навіть можна було б маленькі відеосюжети, щоб потім ми вже тут переглянули.

ПОТУРАЄВ М.Р. Як на ті об'єкти, які включені в програму "Велика реставрація", так і на ті, які не включені, щоб ми зрозуміли їх статус і що там взагалі відбувається.

Зараз пані Софія Федина піднімала руку, потім пан Володимир В'ятрович. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Насправді тут буквально кілька слів, продовжити те, що пані Єлізавета сказала, що абсолютно унікальний палац в Помор'ях, який щороку руйнується, а його можна врятувати, бо він унікальний в своєму роді. Це є так само замковий комплекс у Свіржі, де так само можна багато всього робити, і там якраз дуже яскравий невдалий приклад концесії, над чим так само треба було попрацювати нашому комітету, але я тішуся почути, що програма "Велика реставрація" вже запустилася, тому питання щодо відкритого звернення нашого комітету щодо Бучацької ратуші. Чи є вже якась інформація чи будуть виділені кошти, чи було включено цей об'єкт зрештою до "Великої реставрації"? Пане Микито, маєте якусь інформацію?

ПОТУРАЄВ М.Р. Я перевірю, пані Софіє. Я отримаю відповідь з міністерства, і коли ми зустрінемося у вівторок, я вам доповім про це. І на комітеті можемо ще до цього повернутися.

Пане Володимире, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Хочу нагадати, що ми з вами були співавторами постанови до 150-ліття Василя Стефаника. Власне, вже цього тижня цей ювілей наступає. Як людина, яка активно працює на Франківщині, хочу запросити всіх на Франківщину, 14 травня в селі Русові Снятинської територіальної громади відбудуться заходи, присвячені 150-літтю Василя Стефаника, починається з Урочистої Академії о 15-й годині, далі ввечері о 19-й і 20:30 – вистави. Хто може, приїжджайте, будь ласка, кому важче, долучайтеся до телеефірів, телемарафону на телеканалі "Еспресо" "Його слово. Актуальний Стефаник", який буде присвячений Стефанику. І також в Києві 14.05 відбудеться вистава "Morturi te salutant" на дві дії за новелами

Стефаника, інсценізація Дмитра Богомазова, камерна сцена імені Сергія Данченка (Національний академічний драматичний театр імені Франка).

Так що хто може, долучайтесь, вшануємо пам'ять Василя Стефаника.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Володимире.

Колеги, я дуже вам всім вдячний. Ми вклалися в запланований регламент – за годину відпрацювали багато запитань. Всім гарного закінчення цього тижня, гарних вихідних. З наступного тижня починаємо працювати знову. Тому буду всіх радий бачити очно.

Всього найкращого! Будьте здорові! До зустрічі.